

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATVS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorvm

VD16 B 5530

III. Dvbivm. Quomodo Dæmones, cùm nec manus, nec apta instrumenta habeant, ianuas aperiant, claustra referent, lapides proijciant, & corpora moueant?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

bus refert, proprium esse Dæmonum subter-
raneorum lapides in occurrentes iacere, sed
ictibus irritis.

*Octaua Conclusio. Quidam sunt spi-
ritus, qui maiorem molestiam Deo permit-
tente hominibus inferunt, grauius quan-
doq; ledunt lapides proyiciendo, aut percuti-
endo, aut aliqua frangendo.*

CONSTAT Matth. 8. In regione Geraseno-
rum occurrerunt Christo Domino duo
habentes Dæmonia, de monumentis exeun-
tes, sæui nimis, ita vt nemo posset transire per
viam. Sic spiritus malignus concutiebat qua-
tuor angulos domus Iob. Et in collatione dicta
multa ad idem probandum adferuntur. Sic Ab-
dias Babylonix Episcopus lib. 3. historix A-
postolicæ scribit, in Nicæa ciuitate, septem
Dæmonia inter sepulchra delituisse, quæ præ-
tereuntes lapidibus impeterent & interfice-
rent, quæ eò adueniens D. Andreas, à populo
rogatus, præcepit in loca arida & infructuosa
abire, neue vlli nocerent.

III DV BIV M.

*Quomodo Dæmones, cum nec manus,
nec apta instrumenta habeant, ianuas ape-
riant, claustra referent, lapides proyiciant,
& corpora moueant?*

CER.

CERTVM est ex sacris litteris, historijs & experientia, talia fieri: sed nunc est videndum de modo. Tractât hoc Theologi S. Thomas quodlibeto 6. art. 2. Ioan. Capreolus in 2. d. 7. q. 2. Durand. ead. dist. q. 5. Guilhelm. Parisiens. prima part. secundæ principalis ca. 125. de vniuerso & alij alibi.

Duæ in hac re sunt sententiæ. Prima est Aureoli & aliorum apud Capreolum, ponentium in angelis, aut Dæmonibus præter intellectum & voluntatem, quandam potentiam motiuam distinctâ, quæ dicitur executiua imperij volûtatis, quæ exequitur motum, quem voluntas imperat. Secunda sententia communior S. Thom. Capreoli & aliorum est, quod angelus moueat per imperium voluntatis. Quia omne agens operatur per aliquam potentiam. Cum autem in Angelo non sit alia potentia, præter intellectum & voluntatem, oportet vt per vnam istarum operetur. Sed non operatur per intellectum, cum hæc potentia non sit operatiua, sed cognitiua. Neq; etiam Deus ad extra, vt Theologi loquuntur, executiuè sciendo operatur, sed volendo: iuxta illud Psalm. 113. Omnia quæcunq; voluit fecit. Ergo sequitur, quod per voluntatem operatur angelus. Quamuis autem non sit alia potentia præter voluntatem, quæ mouendi vim habeat, non tamen omnia corpora mobilia ita spiritualis substantiæ voluntati plenè subij-

H   ciun-

ciuntur, vt moueantur quando & quomodo libuerit. Hoc enim diuinæ & omnipotenti voluntati competit, quæ nullis terminis concluditur, cum infinita sit, & sicuti vbique est, ita vbiq; operatur pro suo beneplacito. Spiritu-
 lis autem creaturæ essentia finita est, & ita etiã eius potentia motiua limitata est, nec se extendit ad omnia corpora mobilia, sed tantum in distãtia suę virtuti proportionata. Requiritur enim coniunctio, vel vt aliqui dicunt, similitas mouentis & mobilis, & quædam quasi assistentia operantis ad operatum, sicut naturæ ad nauem. S. Thom in q. de potentia Dei, q. 6. art. 3. sic allegante Capreolo, asserit sententiam fidei esse, quod substantiæ separatae moueant suo imperio localiter non solum cœlestia, sed etiã alia corpora, Deo ordinante & permittente. Quod si quis obijciat articulum Parisiensem, qui dicit, quod Angelus moueat corpora per intellectum & voluntatem solum; error. Respondet Durandus, quod non est contra articulum. Quia licet Angelus non habeat aliam potentiam motiuam nisi voluntatem, non tamen subijcitur voluntati suæ ad actum mouendi, quicquid ei subijcitur, quoad actum volendi: vnde non potest mouere quascunq; res, nec qualitercunq; vellet, sed determinato modo, secundum gradum & proportionem naturæ, & sic in spiritali creatura quamuis voluntas non distinguatur realiter à poten-

tia

tia motiua, ad plura tamen se extendit vo-
 lendo quàm mouendo. Quia actio volunta-
 tis limitatur secundum modum essentiæ de-
 terminatum. Est ergo intentio dicti articuli
 Parisiensis, quod voluntas angelica non sit ef-
 ficax ad mouendum, quicquid potest, velle mo-
 uere, & qualitercunque vellet mouere, vel
 in quacunque distantia, sed requiritur pro-
 portio debita inter agens & patiens. Quare
 rectè Guilhelm. Parisiensis loc. citat. ait. Nec
 intendo per hoc sic omnia plenè subdita, vt
 quatumlibet magna corpora mouere possint,
 in quamcunq; partem voluerint, & quatum-
 cunque voluerint: quando potius verisimile
 est, limitatam esse ac determinatam, vel à na-
 tura, vel ab ipso creatore virtuté earum in ista
 parte. Nò dum enim peruenit ad me, aliquam
 ex huiusmodi substantijs totam terræ molem,
 motu, qui terræ motus dicitur, còcussisse, neq;
 totum mare: licet particulares huiusmodi
 còmotiones eas fecisse manifestum sit, ex nar-
 rationibus certissimis quæ de miraculis Chri-
 stianorum, apud eos inueniuntur. Ex libris etià
 historicis & magicis multa huiusmodi colligi
 possint, & saxa enim ingentia, & montes eos
 prorupisse, tempestates còcitasse, nauesq; sub-
 meruisse, narrationum huiusmodi scriptores
 scripserunt de huiusmodi substatijs. In corpo-
 ra verò cœlestia nullà habere potestatem videtur,
 neq; aliud apud me huiusmodi auditum

est, quod in ea fuerint operata. Hæc ille. Non tamen mihi probatur, quod dictus Guilhel-
 mus sentit de angelo bono, qui prophetam
 Abacuc arreptum in vertice capitis, in Baby-
 lonem portauit, quando existimat quod præ-
 ter virtutem motiuam angelicam adfuerit
 noua virtus superaddita creatoris, cuius iussu
 hoc factum narratur. Non enim putat, quod
 capilli capitis tantam vim naturaliter habue-
 rint, vt pondus corporis Prophetæ ferre po-
 tuerint, neq; etiam ipsi capilli adeo tenaciter
 adhærebant capiti ipsius, vt tanto tactu & pô-
 dere non auulsi essent ab ipso. Hæ rationes
 mouent Guilhelmum ad dicendum virtutem
 superadditam ibi fuisse. Sed nulla propter di-
 cta est necessitas ponendi istam virtutem, cum
 virtus naturalis angelica à creatore indita, suf-
 ficiens fuerit ad portandum Prophetam, &
 huic doctrinæ concordat textus Scripturæ,
 cum dicit. Et apprehendit eum angelus Do-
 mini in vertice eius, & portauit eum capillo
 capitis sui, posuitq; eum in Babylonem super
 lacum in impetu spiritus sui: ergò non in vir-
 tute de nouo addita. Ad motiua. Iussio Dei
 nullam vim de nouo impressit, aut angelo, aut
 capillis Abacuc, sed tantum diuinam volun-
 tatem significauit. Etsi angelus apprehende-
 rit capillis, pondus tamè corporis non ita de-
 pressit, vt vim capillis, aut dolorem capiti in-
 ferret. Quia licet ad oculum apprehensio fue-
 rit

Dei. 14.

rit tantum capillorum, virtus tamen motiua se extendit ad totum corpus. His consentit Dionysius Carthus. in c. 14. Daniel. Angelus, inquit, in assumpto corpore, se ostendens similitudine manus, apprehendit Prophetam in vertice capitis, & solos capillos, vel vnum duntaxat crinem capitis eius tenuit manu, ad insinuandum, quam facile eum ferre potuerit. Virtus autem angelica non tetigit pilos duntaxat, sed totum Abacuc corpus, mouens illud facillime, cum & angelici spiritus celestia moueant corpora rapidissimo motu: quorum comparatione tota terra est tanquam punctum. Itaque apprehenso Abacuc per capillum, ille capillus non tulit corporis grauitatem, sed virtus angelica fluxit in illud, & tulit. (Impetu spiritus sui) id est, celerrima actione sue spiritualis potentiae.

Ex huius dubij resolutione collige modum, quo Simon Magus efficiebat, vt statuae mouerentur, fores vectibus & claustris probe communitae & oclusae ad ipsius dictum aperirentur, vincula ferrea disrumperentur. Auctore Nicephoro lib. 2. historiae Eccles. cap. 27. Hosce enim effectus sine dubio non Simon efficiebat, sed Dæmones ad eius voluntatem ex pacto inuisibiliter operabantur per applicationem voluntatis & virtutis propriae.

Nona Conclusio. *Secundum predicta, iudicium sumendum de spiritibus, nocte, per modum exercitus & bellantium apparentibus, & exercentibus hastiludia, ut vocant.*

AD huius conclusionis comprobationem facit, quod in sacris literis legitur etiam bonos angelos apparuisse in specie exercitus & pugnantium. 4. Reg. cap. 6. Cùm minister Elisei vidisset exercitum in circuitu ciuitatis, & equos & currus aduersariorum, nunciavit Eliseo dicens. Heu heu Domine mi, quid faciemus. At ille respondit: Noli timere: plures enim nobiscum sunt, quàm cū illis. Cùmq; orasset Eliseus, ait: Domine, Aperi oculos huius, ut videat. Et aperuit Dominus oculos pueri, & vidit, & ecce mons plenus equorum, & curruum igneorum in circuitu Elisei. Iosue 5. Iosue vidit virum stantem contra se euaginatam tenentem gladium, perrexitq; ad eum, & ait: noster es, an aduersariorum? Qui respondit. Nequaquam, sed sum princeps exercitus Domini, & nunc venio. Vir tenens euaginatam gladium, erat Angelus Domini. Hoc ergo modo cùm boni angeli ad bonum finem quandoque apparuerint, non est negandum malos etiam quandoque DEO permittente sub tali forma posse apparere ad malum finem, quem semper intendunt. Aduertendum tamen, quod quando arte magi-

ca in-

ca instructi faciunt apparere numerum militem, vt quandoque narratum est, aut sunt prestigia, aut Dæmones sub forma militum euocati ex pacto, quod Magus habet cum superiori Dæmone, cuius imperio alij subsunt. Nec etiam tales equites aut milites tam damabili arte in campum ducti vulnerant, aut vulnerantur. Quia si nocere possent, vt Guilielmus Parisiensis in parte vltima de vniuerso, cap. 22. ait, nulla turris, nulla munitio posset homines tueri ab huiusmodi hostibus, cum nec muro, nec valle quantumcunq; forti arctari & prohiberi possint, saltem aliqua hora, qua homines dormierint, aliquos iugulassent.

DVBIUM TERTIVM

principale.

Quid remedij esse potest, quando aliquis locus ita molestatur, aut vexatur à spiritibus, an aliqua potestate valeant pelli?

PRAEMISSO eo, quod certissimum est: dæmonem nihil posse sine permissione Dei, in cuius potestate est eum soluere & ligare, præsens dubium per conclusiones plenius resoluedum erit.

H 4

Pri.